

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 19 listopada 2014 r.

Poz. 3839

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 18 listopada 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich PLH200026

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002 i 1101) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich PLH200026, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. 1. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

2. Mapę lokalizacji działań ochronnych stanowi załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 7. Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 określa załącznik nr 7 do zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Lech Magrel

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 18 listopada 2014 r.

Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL - 1992

Enklawa nr 1:

Lp.	X	Y
1	794663,57	638806,79
2	794663,57	638806,79
3	794488,65	638723,79
4	794482,64	638723,68
5	794420,50	638722,73
6	794404,99	638765,97
7	794382,74	638828,50
8	794373,96	638853,05
9	794368,07	638869,64
10	794366,05	638875,42
11	794378,11	638906,64
12	794330,18	639052,99
13	794329,66	639053,51
14	794529,94	639124,13
15	794575,07	639107,90
16	794577,40	639107,06
17	794580,73	639104,08
18	794584,86	639100,39
19	794589,37	639089,96
20	794590,55	639079,15
21	794590,93	639075,67
22	794593,02	639068,77
23	794596,91	639064,08
24	794600,92	639059,26
25	794601,65	639058,38
26	794594,69	639047,46
27	794597,43	639021,63
28	794607,12	638995,36
29	794607,27	638991,91
30	794607,35	638988,45

31	794608,49	638987,63
32	794613,92	638983,71
33	794614,45	638983,32
34	794618,21	638973,18
35	794635,01	638952,14
36	794635,47	638950,97
37	794636,91	638947,31
38	794637,15	638946,70
39	794638,09	638940,58
40	794638,15	638940,18
41	794641,71	638936,96
42	794642,87	638935,90
43	794642,86	638935,81
44	794642,28	638932,33
45	794641,95	638930,38
46	794642,70	638921,72
47	794644,06	638913,67
48	794646,79	638903,02
49	794648,03	638901,16
50	794649,72	638898,63
51	794656,93	638893,95
52	794660,89	638891,20
53	794661,65	638890,67
54	794663,40	638877,62
55	794665,24	638866,55
56	794665,26	638866,44
57	794665,18	638865,67
58	794665,42	638865,47
59	794665,38	638854,54
60	794662,64	638837,74
61	794662,34	638830,81
62	794661,85	638820,52

63	794663,58	638806,79

64	794663,57	638806,79

Enklawa nr 2:

Lp.	X	Y
1	796140,67	650584,01
2	796177,68	650437,84
3	796285,38	650469,76
4	796321,03	650324,82
5	796322,90	650322,13
6	796341,41	650252,33
7	796215,75	650198,82
8	796199,00	650192,02
9	796175,58	650181,60
10	796141,74	650167,78
11	796090,21	650144,95
12	796081,43	650141,32
13	795698,96	649978,07

14	795698,85	649978,19
15	795683,16	650007,70
16	795672,62	650025,73
17	795629,26	650103,46
18	795724,85	650143,65
19	795643,20	650198,68
20	795613,26	650223,63
21	795657,35	650297,77
22	795793,91	650308,69
23	795800,94	650309,86
24	795892,84	650348,56
25	795894,87	650365,56
26	795849,04	650461,48
27	796140,67	650584,01

Enklawa nr 3:

Lp.	X	Y
1	800578,91	651682,41
2	800587,92	651577,11
3	800649,57	651458,71
4	800602,37	651394,88
5	800736,32	651292,58
6	800810,79	651299,13
7	800719,40	651174,46
8	800680,94	651175,28
9	800571,00	651018,14
10	800443,88	651039,70
11	800374,04	651065,34
12	800373,77	651065,34
13	800530,25	651279,60
14	800213,36	651481,63
15	800141,64	651515,29
16	800158,12	651534,71

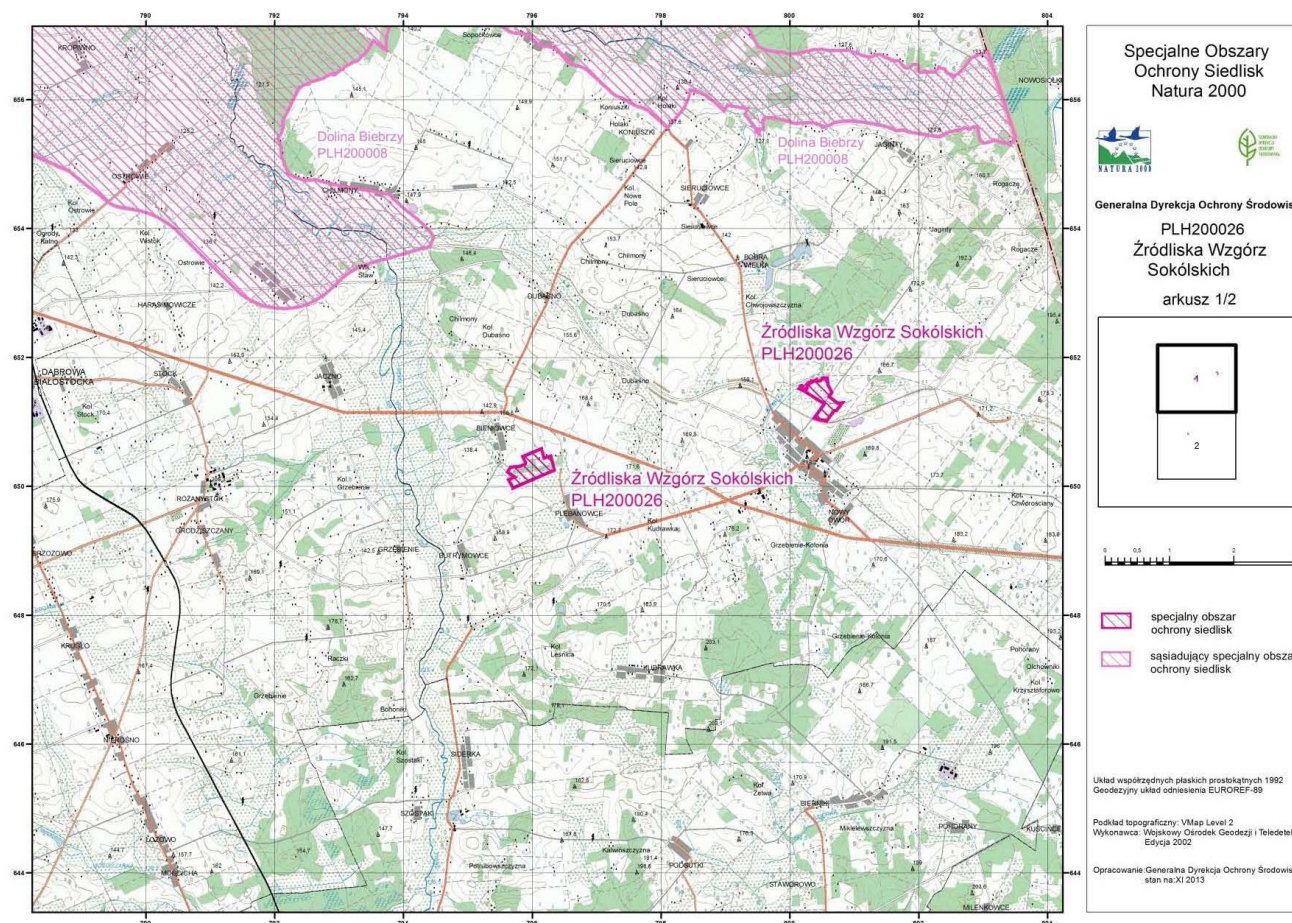
17	800159,35	651549,55
18	800165,08	651551,19
19	800169,44	651553,92
20	800176,26	651564,29
21	800183,08	651564,29
22	800198,63	651555,83
23	800198,36	651553,65
24	800187,45	651547,92
25	800178,17	651541,92
26	800178,99	651534,28
27	800187,18	651527,18
28	800198,36	651523,37
29	800209,82	651518,46
30	800219,64	651510,54
31	800229,46	651502,63
32	800254,28	651501,81
33	800258,92	651507,27

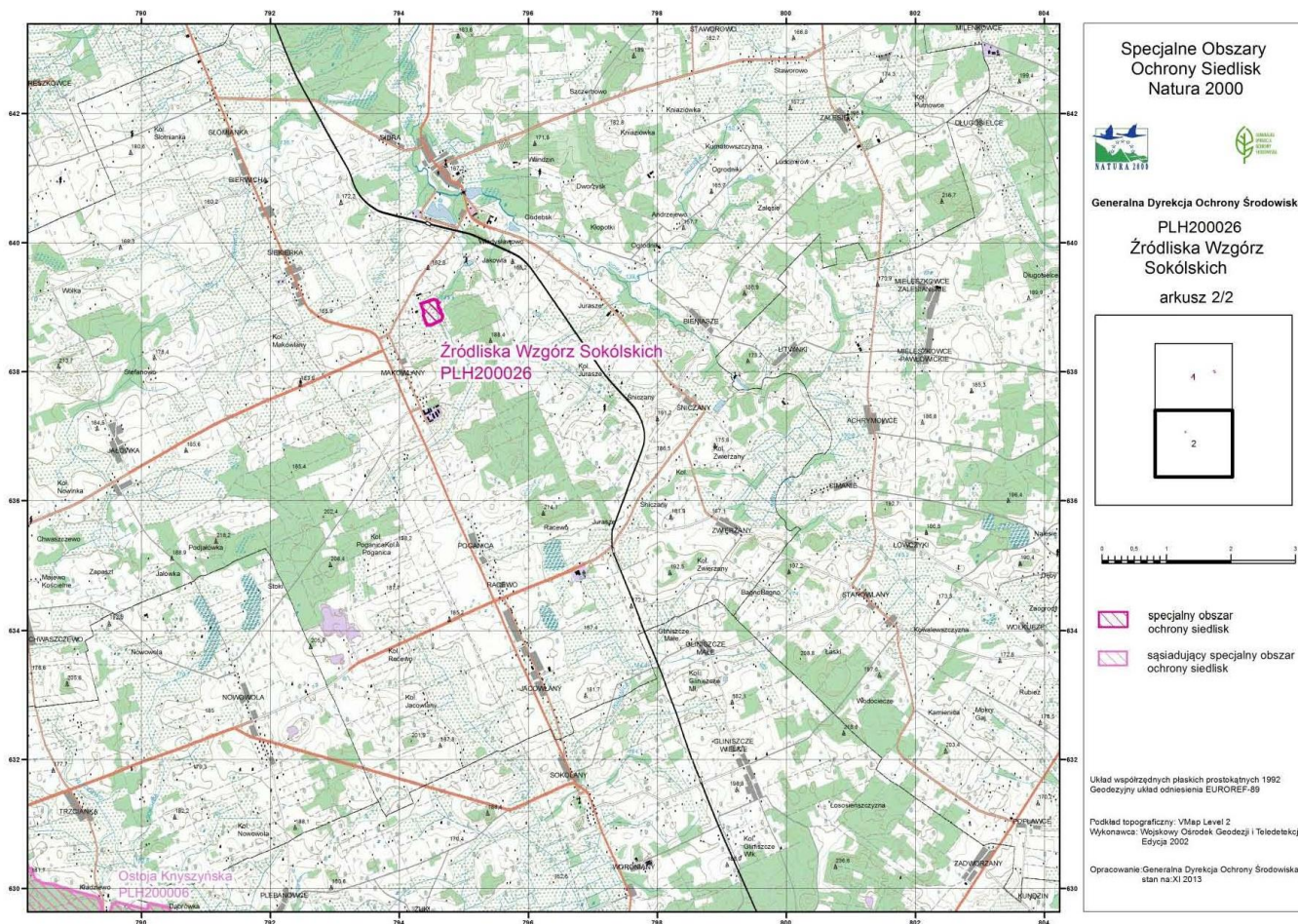
34	800257,01	651535,91
35	800258,92	651541,37
36	800263,56	651544,64
37	800263,56	651557,47
38	800267,92	651566,19
39	800278,02	651573,01
40	800267,92	651580,11
41	800261,10	651585,56
42	800272,29	651596,48
43	800284,29	651609,84
44	800297,39	651599,48
45	800309,39	651609,02
46	800316,21	651605,20
47	800321,66	651608,48

48	800321,66	651625,39
49	800329,58	651639,30
50	800342,40	651634,94
51	800357,13	651627,30
52	800365,31	651634,39
53	800376,77	651634,94
54	800385,23	651637,94
55	800394,50	651644,49
56	800399,68	651650,76
57	800408,14	651656,49
58	800410,05	651637,67
59	800471,70	651638,21
60	800500,07	651681,86
61	800578,91	651682,41

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 18 listopada 2014 r.

Mapa obszaru Natura 2000.

Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 18 listopada 2014 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		istniejące	potencjalne	
1	7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak objęcia ochroną biemą (okazjonalne wydeptywanie przez bydło prowadzone do wodopoju) prowadzi do mechanicznego zniszczenia siedliska i zmiany jego składu gatunkowego.
		J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z obecnością i kopaniem rowów melioracyjnych oraz rozcięciem kopuł cieków przekopanych w kierunku wschodnim.
			D01.02 - Drogi, autostrady	Planowana przebudowa drogi (obiekt Nowy Dwór) w zależności od zasięgu prac może stanowić zagrożenie zarówno dla siedlisk przyrodniczych jak i gatunków zwierząt (zasypywanie, składowanie materiałów, zaśmiecanie itp.).
			J02.02.01 – Bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych	Czyszczenie rzek (dopływ poniżej Nowego Dworu, Biebrza) i rowów (usuwanie namulów) stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska na skutek przesuszenia spowodowanego przyspieszonym odpływem wody.
			J02.15 – Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	W okolicy, w miejscu wypływu wód (w obszarze źródłiskowym) wybudowano stawy rybne. Istnieje potencjalne zagrożenie, że kolejne stawy hodowlane zostaną zbudowane w obrębie siedlisk lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Poza fizycznym zniszczeniem siedliska, działanie takie może doprowadzić do przekształcenia stosunków wodnych, a w konsekwencji do degradacji siedlisk znajdujących

				się w sąsiedztwie takiego zbiornika.
2	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	A03.03 – Zaniechanie /brak koszenia		Brak koszenia przy jednoczesnym spadku poziomu wód gruntowych prowadzi do rozprzestrzeniania się gatunków ekspansywnych oraz dalszych etapów sukcesji, co w dalszej perspektywie skutkować może zanikiem siedliska.
		G05.07 - Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak podejmowania działań ochronnych powoduje przesuszenie, zmianę składu gatunkowego siedliska i przyspiesza sukcesję, co prowadzi do jego zaniku.
		J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z podcięciem i przecięciem kopuł źródłiskowych przez rowy odwadniające oraz melioracjami odwadniającymi w okolicy.
		K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Zarastanie przez ekspansywne gatunki (ziolorośla, trzcinę, drzewa i krzewy), co skutkuje pogorszeniem warunków świetlnych i troficznych na torfowisku.
		K02.02 – Nagromadzenie materii organicznej		Zaleganie starych pędów roślin zielnych (głównie trzcinę pospolitej <i>Phragmites australis</i>) pogarsza warunki siedliskowe i wpływa na degradację siedliska.
		K02.03 – Eutrofizacja (naturalna)		Wewnętrzna eutrofizacja spowodowana odwodnieniem prowadzi do zmiany warunków chemicznych siedliska.
			B01 – Zalesianie terenów otwartych	Istnieje ryzyko zalesienia terenu (lub pozostawienia do zarośnięcia) olszą <i>Alnus glutinosa</i> .
			B07 – Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	Fizyczne zniszczenie siedliska na skutek przejazdu maszyn zwożących drewno pozyskane w przylegającym łągu.
			D01.02 - Drogi,	Planowana przebudowa drogi (obiekt Nowy Dwór) w zależności

			autostrady	od zasięgu prac może stanowić zagrożenie zarówno dla siedlisk przyrodniczych jak i gatunków zwierząt (zasypywanie, składowanie materiałów, zaśmiecanie itp.)
			J02.02.01 – Bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych	Czyszczenie rzek (Makowlanka, dopływ spod Makowlan, dopływ poniżej Nowego Dworu, prawy dopływ Sidry, przepływający przez wieś Bieniowce) i rowów (usuwanie namulów) stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska na skutek przesuszenia spowodowanego przyspieszonym odpływem wody.
			J02.15 – Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	W okolicy, w miejscu wypływu wód (w obszarze źródliskowym) wybudowano stawy rybne. Istnieje potencjalne zagrożenie, że kolejne stawy hodowlane zostaną zbudowane w obrębie siedlisk lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Poza fizycznym zniszczeniem siedliska, działanie takie może doprowadzić do przekształcenia stosunków wodnych, a w konsekwencji do degradacji siedlisk znajdujących się w sąsiedztwie takiego zbiornika.
3	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z melioracjami odwadniającymi.
			B02.02 – Wycinka lasu	Intensywne użytkowanie olsów źródliskowych prowadzi do zaburzenia ich struktury wiekowej i gatunkowej oraz zmniejszenia udziału martwego drewna.
			J02.02.01 – Bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych	Czyszczenie rzek (Makowlanka, dopływ spod Makowlan, prawy dopływ Sidry przepływający przez wieś Bieniowce) i rowów (usuwanie namulów) stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska na skutek przesuszenia spowodowanego przyspieszonym odpływem wody.

4	1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	A03.03 – Zaniechanie/ brak koszenia		Brak koszenia przy jednoczesnym spadku poziomu wód gruntowych prowadzi do rozprzestrzeniania się gatunków ekspansywnych oraz dalszych etapów sukcesji, co w dalszej perspektywie skutkować może zanikiem siedliska gatunku.
		G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak podejmowania działań ochronnych powoduje przesuszenie, zmianę składu gatunkowego siedliska i przyspiesza sukcesję, co prowadzi do zaniku siedliska gatunku i w konsekwencji do jego wyginięcia.
		J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z podcięciem i przecięciem kopuł źródłkowych przez rowy odwadniające oraz melioracjami odwadniającymi w okolicy.
		K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Zarastanie przez ekspansywne gatunki (ziółorośla, trzcinę, drzewa i krzewy), co skutkuje pogorszeniem warunków świetlnych i troficznych na torfowisku.
		K02.02 – Nagromadzenie materii organicznej		Zaleganie starych pędów roślin zielnych (głównie trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i>) ogranicza możliwość rozprzestrzeniania się gatunku.
		K02.03 – Eutrofizacja (naturalna)		Wewnętrzna eutrofizacja spowodowana odwodnieniem prowadzi do zmiany warunków chemicznych siedliska.
			B01 – Zalesianie terenów otwartych	Istnieje ryzyko zalesienia terenu olszą <i>Alnus glutinosa</i> , co spowoduje zanik siedliska gatunku.
			B07 – Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	Fizyczne zniszczenie siedliska na skutek przejazdu maszyn zwożących drewno pozyskane w przylegającym łągu.
	J02.02.01 – Bagrowanie / usuwanie	Czyszczenie rzek (Makowlanka, dopływ spod Makowlan) i rowów (usuwanie namułów) stanowi		

			osadów limnicznych	potencjalne zagrożenie dla siedliska gatunku na skutek przesuszenia spowodowanego przyspieszonym odpływem wody.	
5	1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	A03.03 – Zaniechanie / brak koszenia		Zaniechanie koszenia skutkuje ekspansją trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i> , która ograniczając roślinom dostęp do światła pogarsza warunki siedliskowe. Jednocześnie w takim siedlisku zwiększa się ilość biomasy, co prowadzi do jego eutrofizacji.	
		G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak podejmowania działań ochronnych powoduje przesuszenie, zmianę składu gatunkowego siedliska i przyspiesza sukcesję, co prowadzi do zaniku siedliska gatunku i w konsekwencji do jego wyginięcia.	
		J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Poprzez rów odwadniający znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska skalnicy torfowiskowej <i>Saxifraga hirculus</i> dochodzi do przyspieszonego odprowadzania wody z kopuły źródłiskowej, a tym samym do osuszania torfowiska.	
		K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Wzrost liczebności populacji gatunków ekspansywnych, głównie trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i> oraz podrostu drzew.	
		K02.02 – Nagromadzenie materii organicznej		Zaleganie starych pędów roślin zielnych (głównie trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i>).	
		M02.03 – Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku		Na skutek negatywnych zmian siedliskowych populacja gatunku jest skrajnie nieliczna i w najbliższym czasie grozi jej wymarcie.	
			B01 – Zalesianie terenów otwartych		Istnieje ryzyko zalesienia terenu olszą <i>Alnus glutinosa</i> co spowoduje zanik siedliska gatunku.
			B07 – Inne rodzaje		Fizyczne zniszczenie siedliska na skutek przejazdu maszyn

			praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	zwożących drewno pozyskane w przylegającym łągu.
			J02.02.01 – Bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych	Czyszczenie rzek (Makowlanka, dopływ spod Makowlan) i rowów (usuwanie namulów) stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska gatunku na skutek przesuszenia spowodowanego przyspieszonym odpływem wody.
6	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	A03.03 – Zaniechanie / brak koszenia		Zaniechanie koszenia skutkuje ekspansją trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i> , która ograniczając roślinom dostęp do światła, pogarsza warunki siedliskowe. Jednocześnie w takim siedlisku zwiększa się ilość biomasy, co prowadzi do jego eutrofizacji.
		G05.07 – Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak podejmowania działań ochronnych powoduje przesuszenie, zmianę składu gatunkowego siedliska i przyśpiesza sukcesję, co prowadzi do zaniku siedliska gatunku i w konsekwencji do jego wyginięcia.
		J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujęciowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z podcięciem i przecięciem kopuł źródłowych przez rowy odwadniające oraz melioracjami odwadniającymi w okolicy.
		K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Wzrost liczebności populacji gatunków ekspansywnych, głównie trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i> oraz podrostu drzew.
		K02.02 – Nagromadzenie materii organicznej		Zaleganie starych pędów roślin zielnych (głównie trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i>).
		M02.03 – Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku		Na skutek negatywnych zmian siedliskowych populacja gatunku jest skrajnie nieliczna i w najbliższym czasie grozi jej wymarcie.
			B01 –	Istnieje ryzyko zalesienia terenu

			Zalesianie terenów otwartych	olszą <i>Alnus glutinosa</i> , co spowoduje zanik siedliska gatunku.
			B07 – Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	Fizyczne zniszczenie siedliska na skutek przejazdu maszyn zwożących drewno pozyskane w przylegającym łągu.
			J02.02.01 – Bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych	Czyszczenie rzek (Makowlanka, dopływ spod Makowlan, prawy dopływ Sidry przepływający przez wieś Bieniowce) i rowów (usuwanie namulów) stanowi potencjalne zagrożenie dla siedliska gatunku na skutek przesuszenia spowodowanego przyspieszonym odpływem wody.
7	1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i>	A03.03 - Zaniechanie / brak koszenia		Zanik koszenia powoduje zarastanie siedlisk gatunku roślinnością ziołoroślową, szuwarową i zakrzaczaniami, co w dalszej perspektywie skutkować może zanikiem siedliska gatunku.
		G05.07 - Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak objęcia ochroną biemą zasiedlonych przez gatunek płatów siedliska 7220, (okazjonalne wydeptywanie przez bydło prowadzone do wodopoju) prowadzi do mechanicznego zniszczenia siedliska i zmiany jego składu gatunkowego. Brak podejmowania działań ochronnych w zasiedlonych przez gatunek płatach siedliska 7230 powoduje przesuszenie, zmianę składu gatunkowego siedliska i przyspiesza sukcesję, co prowadzi do zaniku siedliska gatunku i w konsekwencji do jego wyginięcia.
		J02.01.02 – Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z podcięciem i przecięciem kopuł źródłiskowych przez rowy odwadniające oraz melioracjami odwadniającymi w okolicy.
		K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Zarastanie przez ekspansywnę gatunki (ziołorośla, trzcinę, drzewa i krzewy), co skutkuje pogorszeniem warunków

				świetlnych i troficznych na torfowisku.
		K02.03 - Eutrofizacja (naturalna)		Wewnętrzna eutrofizacja spowodowana odwodnieniem prowadzi do zmiany warunków chemicznych siedliska, a tym samym rozwoju roślinności niekorzystnej z punktu widzenia gatunku.
			B01 - Zalesianie terenów otwartych	Na części płatów stanowiących siedlisko gatunków właściciele nie wykluczają przeprowadzenia zalesień, co zniszczyłoby siedlisko gatunku.
			B07 – Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	Fizyczne zniszczenie siedliska na skutek przejazdu maszyn zwożących drewno pozyskane w przylegającym łągu.
			D01.02 - Drogi, autostrady	Planowana przebudowa drogi (obiekt Nowy Dwór) w zależności od zasięgu prac może stanowić zagrożenie zarówno dla siedlisk przyrodniczych jak i gatunków zwierząt (zasypywanie, składowanie materiałów, zaśmiecanie itp.).
			J02.15 – Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	W okolicy, w miejscu wypływu wód (w obszarze źródłiskowym) wybudowano stawy rybne. Istnieje potencjalne zagrożenie, że kolejne stawy hodowlane zostaną zbudowane w obrębie siedlisk lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Poza fizycznym zniszczeniem siedliska, działanie takie może doprowadzić do przekształcenia stosunków wodnych, a w konsekwencji do degradacji siedlisk znajdujących się w sąsiedztwie takiego zbiornika.
8	1014 Poczwarówka zwięzła <i>Vertigo angustior</i>	A03.03 - Zaniechanie / brak koszenia		Zanik koszenia powoduje zarastanie siedlisk gatunku roślinnością ziołoroślową, szuwarową i zakrzaczaniami, co w dalszej perspektywie skutkować może zanikiem siedliska gatunku.

		G05.07 - Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak objęcia ochroną bierną zasiedlonych przez gatunek płatów siedliska 7220, (okazjonalne wydeptywanie przez bydło prowadzone do wodopoju) prowadzi do mechanicznego zniszczenia siedliska i zmiany jego składu gatunkowego. Brak podejmowania działań ochronnych w zasiedlonych przez gatunek płatach siedliska 7230 powoduje przesuszenie, zmianę składu gatunkowego siedliska i przyspiesza sukcesję, co prowadzi do zaniku siedliska gatunku i w konsekwencji do jego wyginięcia.
		J02.01.02 - Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z podcięciem i przecięciem kopuł źródłiskowych przez rowy odwadniające oraz melioracjami odwadniającymi w okolicy.
		K02.01 - Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Zarastanie przez ekspansywne gatunki (ziołorośla, trzcinę, drzewa i krzewy), co skutkuje pogorszeniem warunków świetlnych i troficznych na torfowisku.
		K02.03 - Eutrofizacja (naturalna)		Wewnętrzna eutrofizacja spowodowana odwodnieniem prowadzi do zmiany warunków chemicznych siedliska, a tym samym rozwoju roślinności niekorzystnej z punktu widzenia gatunku.
			B01 - Zalesianie terenów otwartych	Na części płatów stanowiących siedlisko gatunków właściciele nie wykluczają przeprowadzenia zalesień, co zniszczyłoby siedlisko gatunku.
			B07 - Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	Fizyczne zniszczenie siedliska na skutek przejazdu maszyn zwożących drewno pozyskane w przylegającym łągu.
			D01.02 - Drogi, autostrady	Planowana przebudowa drogi (obiekt Nowy Dwór) w zależności od zasięgu prac może stanowić zagrożenie zarówno dla siedlisk

				przyrodniczych jak i gatunków zwierząt (zasypywanie, składowanie materiałów, zaśmiecanie itp.).
9	1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo mouliinsiana</i>	A03.03 - Zaniechanie / brak koszenia,		Siedlisko dawniej prawdopodobnie sporadycznie wykaszane, brak powoduje bujniejszy rozwój roślinności zielnej, niekorzystny dla siedliska gatunku.
		G05.07 - Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		Brak objęcia ochroną biemą zasiedlonych przez gatunek płatów siedliska 7220, (okazjonalne wydeptywanie przez bydło prowadzone do wodopoju) prowadzi do mechanicznego zniszczenia siedliska i zmiany jego składu gatunkowego. Brak podejmowania działań ochronnych w zasiedlonych przez gatunek płatach siedliska 7230 powoduje przesuszenie, zmianę składu gatunkowego siedliska i przyspiesza sukcesję, co prowadzi do zaniku siedliska gatunku i w konsekwencji do jego wyginięcia.
		J02.01.02 - Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych		Odwadnianie i zmiana stosunków hydrologicznych związana z podcięciem i przecięciem kopuł źródłiskowych przez rowy odwadniające oraz melioracjami odwadniającymi w okolicy.
		K02.01 - Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Zarastanie przez ekspansywny gatunki (ziolorośla, trzcinę, drzewa i krzewy), co skutkuje pogorszeniem warunków świetlnych i troficznych na torfowisku.
		K02.03 - Eutrofizacja (naturalna)		Wewnętrzna eutrofizacja spowodowana odwodnieniem prowadzi do zmiany warunków chemicznych siedliska, a tym samym rozwoju roślinności niekorzystnej z punktu widzenia gatunku.
			B01 - Zalesianie terenów otwartych	

			D01.02 - Drogi, autostrady	Planowana przebudowa drogi (obiekt Nowy Dwór) w zależności od zasięgu prac może stanowić zagrożenie zarówno dla siedlisk przyrodniczych jak i gatunków zwierząt (zasypywanie, składowanie materiałów, zaśmiecanie itp.).

Załącznik nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 18 listopada 2014 r.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Wydzielenie nr 56e9: 1) poprawa oceny wskaźników „Erozja zboczowa”, „Erozja denna koryta cieków” i „Obecność i pokrycie wątrobowców” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr ea7e: 1) poprawa oceny wskaźnika „Erozja zboczowa” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźnika „Obecność i pokrycie wątrobowców” i „Erozja denna koryta cieków” do FV; 3) poprawa oceny parametru „Powierzchnia siedliska” do FV; 4) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
2	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Wydzielenie nr ebe2: 1) poprawa oceny wskaźników: „Gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „Melioracje odwadniające” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźników: „Ekspansja krzewów i podrostu drzew”, „Gatunki dominujące”, „Pokrycie i struktura gatunkowa mchów” do FV; 3) poprawa oceny parametru „Powierzchnia siedliska” do FV; 4) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr 0abc: 1) poprawa oceny wskaźników: „Gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „Gatunki dominujące” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźników: „Ekspansja krzewów i podrostu drzew”, „Pokrycie i struktura gatunkowa mchów” do FV; 3) poprawa oceny parametru „Powierzchnia siedliska” do FV; 4) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr b9dc: 1) poprawa oceny wskaźnika „Ekspansja krzewów i podrostu drzew” co najmniej do U1;

		2) poprawa oceny wskaźnika „Gatunki ekspansywne roślin zielnych” do FV; 3) poprawa oceny parametru „Powierzchnia siedliska” do FV; 4) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr 9788: 1) poprawa oceny wskaźników: „Gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „Melioracje odwadniające” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźników: „Ekspansja krzewów i podrostu drzew”, „Gatunki dominujące”, „Stopień uwodnienia” do FV; 3) poprawa oceny parametru „Powierzchnia siedliska” do FV; 4) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr 9e53: 1) poprawa oceny wskaźników: „Gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „Gatunki dominujące” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźnika „Pokrycie i struktura gatunkowa mchów” do FV; 3) poprawa oceny parametru „Powierzchnia siedliska” do FV; 4) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr e5b8: 1) poprawa oceny wskaźników „Gatunki dominujące”, „Pokrycie i struktura gatunkowa mchów”, „Melioracje odwadniające” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr f27b: 1) poprawa oceny wskaźników „Ekspansja krzewów i podrostu drzew”, „Gatunki dominujące”, „Melioracje odwadniające” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr 69eb: 1) poprawa oceny wskaźników „Gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „Gatunki dominujące”, „Pokrycie i struktura gatunkowa mchów”, „Melioracje odwadniające”, „Stopień uwodnienia” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.

		Wydzielenie nr 26d5: 1) poprawa oceny wskaźników: „Melioracje odwadniające”, „Stopień uwodnienia” do FV; 2) poprawa oceny wskaźników: „Gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „Gatunki dominujące”, „Pokrycie i struktura gatunkowa mchów” co najmniej do U1; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
3	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Wydzielenie nr f9c1: 1) poprawa oceny wskaźników: „Martwe drewno wielkowymiarowe”, „Wiek drzewostanu”, „Pionowa struktura roślinności” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźników: „Martwe drewno”, „Naturalne odnowienie drzewostanu”, „Gatunki charakterystyczne” do FV; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr 7ce2: 1) poprawa oceny wskaźników: „Martwe drewno”, „Martwe drewno wielkowymiarowe”, „Wiek drzewostanu”, „Pionowa struktura roślinności”, „Naturalne odnowienie drzewostanu” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźnika „Gatunki charakterystyczne” do FV; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr e70a: 1) poprawa oceny wskaźników „Martwe drewno”, „Naturalne odnowienie drzewostanu” do FV; 2) poprawa oceny wskaźników „Martwe drewno wielkowymiarowe”, „Wiek drzewostanu”, „Pionowa struktura roślinności”, „Gatunki charakterystyczne” co najmniej do U1; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
4	1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	1) poprawa oceny wskaźników: „Typ rozmieszczenia”, „Powierzchnia zajętego siedliska”, „Fragmentacja siedliska”, „Gatunki ekspansywne”, „Ocienienie przez drzewa i krzewy”, „Uwodnienie terenu (wilgotność podłoża)” do FV; 2) poprawa oceny wskaźnika „Powierzchnie darni” co najmniej do U1; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
5	1528 Skalnica torfowiskowa	1) poprawa oceny wskaźników „Liczebność populacji”, „Struktura populacji”, „Wysokie byliny/gatunki

	<i>Saxifraga hirculus</i>	ekspansywne – konkurencyjne”, „Powierzchnia zajętego siedliska”, „Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą” do FV; 2) poprawa oceny wskaźnika „Poziom wód gruntowych” co najmniej do U1; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
6	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Wydzielenie nr 5f40: 1) zwiększenie liczebności populacji lipiennika Loesela do minimum 20 osobników; 2) poprawa oceny wskaźników „Struktura populacji”, „Wysokie byliny/gatunki ekspansywne – konkurencyjne” co najmniej do U1; 3) poprawa oceny wskaźników: „Powierzchnia zajętego siedliska”, „Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą”, „Stopień uwodnienia” do FV; 4) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników. Wydzielenie nr c06f: 1) poprawa oceny wskaźników „Wysokie byliny/gatunki ekspansywne – konkurencyjne”, „Stopień uwodnienia” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
7	1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i>	Wydzielenie nr 0040: 1) poprawa oceny wskaźnika „Stopień wilgotności” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników. Wydzielenie nr e739: 1) poprawa oceny wskaźników: „Stopień wilgotności”, „Stopień zarośnięcia” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników. Wydzielenie nr b2b3: 1) poprawa oceny wskaźnika „Stopień zarośnięcia” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników. Wydzielenie nr b243: 1) poprawa oceny wskaźników „Zagęszczenie populacji”, „Stopień zarośnięcia”, „Stopień wilgotności” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.

		Wydzielenie nr f372: 1) poprawa oceny wskaźników: „Stopień wilgotności”, „Stopień zarośnięcia” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
8	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Wydzielenia nr 5628, 57e8: 1) poprawa oceny wskaźnika „Stopień wilgotności” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr 5162: 1) poprawa oceny wskaźnika „Stopień zarośnięcia” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenia nr f8db, 2d6c: 1) poprawa oceny wskaźników „Stopień zarośnięcia”, „Stopień wilgotności” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr ace6: 1) poprawa oceny wskaźników: „Stopień zarośnięcia”, „Stopień wilgotności” co najmniej do U1; 2) poprawa oceny wskaźnika „Zagęszczenie populacji” do FV; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
		Wydzielenie nr 624f: 1) poprawa oceny wskaźników „Zagęszczenie populacji”, „Stopień zarośnięcia”, „Stopień wilgotności” do FV; 2) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.
9	1016, poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	1) poprawa oceny wskaźników: „Stopień zarośnięcia”, „Stopień wilgotności” do FV; 2) poprawa oceny wskaźnika „Zagęszczenie populacji” co najmniej do U1; 3) niedopuszczenie do obniżenia ocen pozostałych wskaźników.

Załącznik nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 18 listopada 2014 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk				
1	7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Likwidacja rowów melioracyjnych. Zasypanie rowów trudno przepuszczalnym materiałem (np. glina). Łącznie: odcinki rowów o długości: 142 m Termin wykonania: W ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu zadań ochronnych zwanego dalej „PZO”, w terminie od października do lutego.	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.383 201107_2.0012.251/1 Lokalizacja działania na mapie – załącznik nr 6	Właściciel lub zarządca gruntu na podstawie porozumienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku zwanym dalej „RDOŚ w Białymstoku”
2	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i> 1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i> 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> 1014 Poczwarówka	Likwidacja rowów melioracyjnych. Zasypanie rowów lokalnym materiałem organicznym (zsuniecie warstw torfu z terenu przylegającego do rowu). Łącznie: odcinki rowów o długości: 183 m Termin wykonania: W ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania PZO, w terminie od października do	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0001.844 Lokalizacja działania na mapie – załącznik nr 6	Właściciel lub zarządca gruntu na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku

	zwężona <i>Vertigo angustior</i>	lutego.		
3	7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Budowa progu przeciwoerozyjnego. Opracowanie projektu oraz budowa drewnianej zastawki na cieku odprowadzającym wodę z kopuły – konstrukcja drewniana (dębowa), przelewowa, o piętrzeniu 15 cm z możliwością obniżania rzędnej piętrzenia co 5 cm. Skrzydła zastawki powinny wystawać ok. 1,2-1,5 m. poza koryto cieku. Dokładna lokalizacja i wykonanie zastawki nie powinno doprowadzić do podtopienia kopuły źródłiskowej, a jedynie ograniczyć erozję denną cieku. Zastawkę należy zaprojektować tak, aby możliwa była regulacja poziomu piętrzenia w przypadku zwiększonego zalewu. Termin wykonania: W ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania PZO, w terminie od października do lutego.	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.374 Lokalizacja działania na mapie – załącznik nr 6	RDOŚ w Białymstoku na podstawie porozumienia z właścicielami i zarządcami gruntów
4	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i> 1528 Skalnica torfowiskowa	Budowa zastawek. Opracowanie projektu oraz budowa drewnianych zastawek na rowach odprowadzających wodę z torfowisk – konstrukcja drewniana (dębowa), przelewowa, o piętrzeniu 5 cm poniżej poziomu gruntu. Skrzydła	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.384 201106_2.0001.844 201107_2.0012.251/1 Lokalizacja działania na mapie – załącznik nr 6	RDOŚ w Białymstoku na podstawie porozumienia z właścicielami i zarządcami gruntów

	<i>Saxifraga hirculus</i> 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	zastawki powinny wystawać ok. 1,2-1,5 m. poza rów melioracyjny. łącznie: 8 szt. Termin wykonania: W ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania PZO, w terminie od października do lutego.		
5	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i> 1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i> 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Usuwanie drzew i krzewów. Usuwanie nalotu oraz podrostu drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy poza granice wydzielonych płatów siedlisk przyrodniczych. Wszelkie prace należy wykonywać ręcznie, bez wykorzystania ciężkiego sprzętu (w tym ciągników rolniczych do zwożenia biomasy). Termin wykonania: Jednorazowo w ciągu pierwszych trzech lat obowiązywania PZO, w terminie od 15 sierpnia do 15 listopada.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenia nr: f2fb, e5b8, ebe2, 0abc, b9dc, 9788, 9e53, 624f; identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.374 201106_2.0010.375 201106_2.0001.844 201106_2.0001.846 201106_2.0001.824 201106_2.0001.837 201106_2.0001.851 201106_2.0001.853 201106_2.0001.856 201106_2.0001.930 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255 201107_2.0012.256	Właściciele i zarządcy gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku

6	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Użytkowanie kośne. Koszenie ręczne raz na 5 lat wraz z usuwaniem biomasy poza granice koszonego płatu Termin wykonania: Raz na 5 lat (dwukrotnie w czasie obowiązywania PZO), po 15 lipca.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku gatunku, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenie nr: 2d6c identyfikatory działek ewidencyjnych: 201107_2.0010.370 201107_2.0010.376 201107_2.0010.47/1	Właściciele i zarządcy gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku
7	7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Ochrona bierna. Zapobieganie skutkom okazjonalnego wydeptywania przez bydło prowadzone do wodopoju, poprzez wyłączenie z użytkowania kośnego i pastwiskowego płątów siedliska. Zapobieganie skutkom odwadniania i zmiany stosunków hydrologicznych na torfowisku, poprzez utrzymanie co najmniej obecnego (lub większego) stanu zamulenia i zarośnięcia cieków, polegające na zaniechaniu przeprowadzania prac konserwacyjnych i utrzymaniowych. Dopuszczone są działania polegające na renaturyzacji cieków (dotyczy cieku: Dopływ poniżej Nowego Dworu). Termin wykonania: Okres obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenia nr: ea7e, 56e9; identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.375	Właściciele i zarządcy gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku
8	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak,	<u>Działanie obowiązywane:</u> Zachowanie siedliska	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku	<u>Działanie obowiązywane</u> - właściciele i

	turzycowisk i mechowisk 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	przyrodniczego oraz siedlisk gatunków poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Termin wykonania: corocznie, przez cały okres obowiązywania PZO. <u>Działanie fakultatywne:</u> Koszenie ręczne raz na dwa lata w sposób nieniszczący podłoża wraz z usuwaniem biomasy poza granice wydzielonych płatów siedlisk przyrodniczych; wysokość koszenia 15-20 cm. Termin wykonania: użytkowanie jednokośne w terminie od 1 lipca do 30 lipca, usuwanie biomasy do 2 tygodni od pokosu, działanie wykonywane przez cały okres obowiązywania PZO.	przyrodniczemu, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenia nr: ebe2, 9e53, 624f; identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0001.844 201106_2.0001.846 201107_2.0012.255 201107_2.0012.256 201106_2.0001.824 201106_2.0001.851 201106_2.0001.853 201106_2.0001.856 201106_2.0001.837 201106_2.0001.930	zarządcy gruntów <u>Działanie fakultatywne</u> – właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości
9	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i> 1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i> 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka	<u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego oraz siedlisk gatunków poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Termin wykonania: corocznie, przez cały okres obowiązywania PZO. <u>Działanie fakultatywne:</u> koszenie ręczne raz na dwa lata w sposób nieniszczący podłoża wraz z usuwaniem biomasy poza granice wydzielonych płatów	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu lub siedlisku gatunku, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenia nr: 9788, 0abc, b9dc, e5b8, f72b, 69eb, 26d5 oraz wydzielenie oznaczone numerem: „57e8, e739, 7b9f”; identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.374 201106_2.0010.375	<u>Działanie obligatoryjne</u> – właściciele i zarządcy gruntów <u>Działanie fakultatywne</u> – właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości

	zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	siedlisk przyrodniczych; wysokość koszenia 15-20 cm. Termin wykonania: użytkowanie jednokośne w terminie od 15 sierpnia do 31 października, usuwanie biomasy do 2 tygodni od pokosu ; działanie wykonywane przez cały okres obowiązywania PZO	201106_2.0010.384 201106_2.0010.386 201106_2.0001.824 201106_2.0001.851 201106_2.0001.853 201106_2.0001.856 201106_2.0001.837 201106_2.0001.930 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255	
10	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Ekstensywne użytkowanie zasobów leśnych. Wyłączenie z użytkowania rębnią zupełną, stosowanie cięć przygodnych. (dopuszczone usuwanie pojedynczych drzew po sezonie wegetacyjnym pod nadzorem przyrodniczym), pozostawianie martwego drewna. Termin wykonania: okres obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenia nr: f9c1, 7ce2, e70a; identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0001.824 201106_2.0001.829 201106_2.0001.830 201106_2.0001.831 201106_2.0001.832 201106_2.0001.833 201106_2.0001.834 201106_2.0001.835 201106_2.0001.836 201106_2.0001.837 201106_2.0001.843 201106_2.0001.844 201106_2.0001.845 201106_2.0001.846 201106_2.0001.848/1	Właściciele i zarządcy gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku

			201106_2.0001.849/1 201106_2.0001.851 201106_2.0001.852 201106_2.0001.853 201106_2.0001.854 201106_2.0001.855 201106_2.0001.856 201106_2.0001.857/3 201106_2.0001.924 201106_2.0001.930 201106_2.0001.932 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255 201107_2.0012.256 201107_2.0012.257 201107_2.0012.258 201107_2.0012.290 201107_2.0012.291 201107_2.0012.297	
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych				
11	7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo</i>	Monitoring zalewu. Monitoring zasięgu zalewu w górę cieku od progu przeciwerozijnego. Termin wykonania: Co 6 miesięcy (w maju i w listopadzie) każdego roku od momentu wykonania zastawki.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenia nr: f27b, e5b8, 56e9, ea7e; identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.375 201106_2.0010.374	RDOŚ w Białymstoku

	<i>moulińska</i>			
12	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i> 1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i> 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i> 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i> 1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulińska</i>	Monitoring hydrologiczny. Monitoring poziomu wód gruntowych w cyklu dekadowym (co 10 dni) lub częstszym (w przypadku automatycznego pomiaru co 6 godzin), mający na celu kontrolę efektywności działania zastawek. W przypadku automatycznego pomiaru wód gruntowych dla całego obszaru wymagane byłyby 3 urządzenia zamontowane w piezometrach oraz 1 urządzenie mierzące ciśnienie atmosferyczne. Termin wykonania: Przez cały okres obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu lub siedlisku gatunku, zgodnie ze wskazaniem na mapie – załącznik nr 6; Wydzielenia nr: 69eb, 26d5, 9788, ebe2 oraz wydzielenie oznaczone numerem: „57e8, e739, 7b9f” identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.384 201106_2.0010.386 201106_2.0001.844 201106_2.0001.846 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255	RDOŚ w Białymstoku
13	7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Monitoring stanu ochrony siedliska 7220. Ocena wskaźników: „gatunki charakterystyczne”, „gatunki dominujące”, „rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „obce gatunki inwazyjne”, „gatunki wskazujące na eutrofizację siedliska”, „obecność i pokrycie wątrobowców”, „proces wytrącania się martwicy wapiennej”, „wytrącanie się martwicy wapiennej”, „stan uwodnienia”, „erozja wsteczna”,	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.375	RDOŚ w Białymstoku

		„erozja zbczowa”, „erozja denna koryta cieków”, „erozja chemiczna”, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: W 5 i 9 roku obowiązywania PZO.		
14	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Monitoring stanu ochrony siedliska 7230. Ocena wskaźników: „procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje”, „gatunki charakterystyczne”, „gatunki dominujące”, „pokrycie i struktura gatunkowa mchów”, „obce gatunki inwazyjne”, „zakres pH”, „stopień uwodnienia”, „melioracje odwadniające”, „gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „ekspansja krzewów i podrostu drzew”, „pozyskanie torfu”, „melioracje odwadniające” zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.375 201106_2.0010.384 201106_2.0010.386 201106_2.0001.844 201106_2.0001.846 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255	RDOŚ w Białymstoku

		drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: W 5 i 9 roku obowiązywania PZO.		
15	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Monitoring stanu ochrony siedliska 91E0. Ocena wskaźników: „gatunki charakterystyczne”, „gatunki dominujące”, „gatunki obce geograficznie w drzewostanie”, „inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie”, „rodzime gatunki obce w podszycie i runie”, „rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych”, „martwe drewno”, „martwe drewno wielkowymiarowe”, „wiek drzewostanu”, „pionowa struktura roślinności”, „naturalne odnowienie drzewostanu”, „zniszczenia runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna”, „inne zniekształcenia”, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: W 5 i 9 roku obowiązywania PZO.	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0001.824 201106_2.0001.829 201106_2.0001.830 201106_2.0001.831 201106_2.0001.832 201106_2.0001.833 201106_2.0001.834 201106_2.0001.835 201106_2.0001.836 201106_2.0001.837 201106_2.0001.843 201106_2.0001.844 201106_2.0001.845 201106_2.0001.846 201106_2.0001.848/1 201106_2.0001.849/1 201106_2.0001.851 201106_2.0001.852 201106_2.0001.853 201106_2.0001.854 201106_2.0001.855 201106_2.0001.856 201106_2.0001.857/3 201106_2.0001.924 201106_2.0001.930 201106_2.0001.932	RDOŚ w Białymstoku

16	1393 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku 1393. Ocena wskaźników: „powierzchnie darni”, „typ rozmieszczenia”, „liczba darni”, „liczba (%) osobników generatywnych”, „stan zdrowotny”, „powierzchnia potencjalnego siedliska”, „powierzchnia zajętego siedliska”, „fragmentacja siedliska”, „gatunki obce inwazyjne”, „wysokość runi”, „gatunki ekspansywne”, „ocienienie przez drzewa i krzewy”, „zwarcie runi lub runa”, „uwodnienie terenu (wilgotność podłoża)”, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: Co 3 lata (w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO).	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255	RDOŚ w Białymstoku
17	1528 Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku 1528. Ocena wskaźników: „liczebność populacji”, „struktura populacji”, „stan zdrowotny”, „powierzchnia potencjalnego siedliska”, „powierzchnia	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255	RDOŚ w Białymstoku

		zajętego siedliska”, „fragmentacja siedliska”, „stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą”, „wysokie byliny/gatunki ekspansywne – konkurencyjne”, „zwarcie warstwy mchów”, „pokrycie sprzyjających gatunków mchów”, „udział wskaźników acydifikacji i eutrofizacji w warstwie mszystej”, „poziom wód gruntowych”, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: Co 3 lata (w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO).		
18	1903 Lipiennik <i>Loesela Liparis loeselii</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku 1903. Ocena wskaźników: „liczebność populacji”, „struktura populacji”, „stan zdrowotny”, „powierzchnia potencjalnego siedliska”, „powierzchnia zajętego siedliska”, „fragmentacja siedliska”, „stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą”, „wysokie	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0001.844 201106_2.0001.846 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255	RDOŚ w Białymstoku

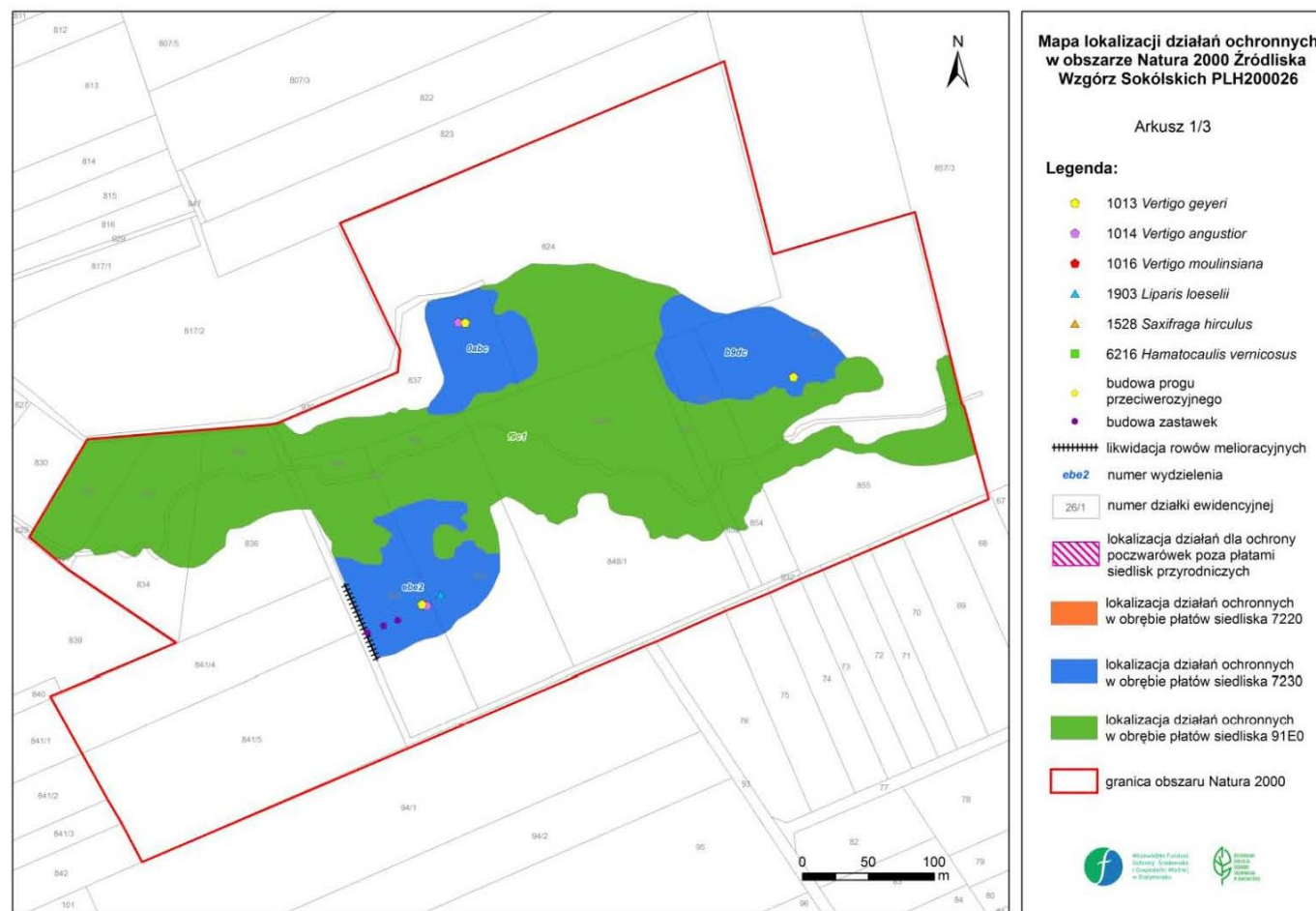
		byliny/gatunki ekspansywne – konkurencyjne”, „wysokość runi”, „wojłok”, „miejsca do kiełkowania”, „stopień uwodnienia”, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: Co 3 lata (w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO).		
19	1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku 1013. Ocena wskaźników: „zagęszczenie”, „struktura wiekowa”, „izolacja przestrzenna”, „powierzchnia potencjalnego siedliska”, „odczyn wody”, „przewodność elektrolityczna wody”, „malakocenoza”, „stopień zarośnięcia”, „stopień wilgotności”, „fragmentacja siedliska”, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku.	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.375 201106_2.0010.374 201106_2.0010.384 201106_2.0010.386 201106_2.0001.844 201106_2.0001.846	RDOŚ w Białymstoku

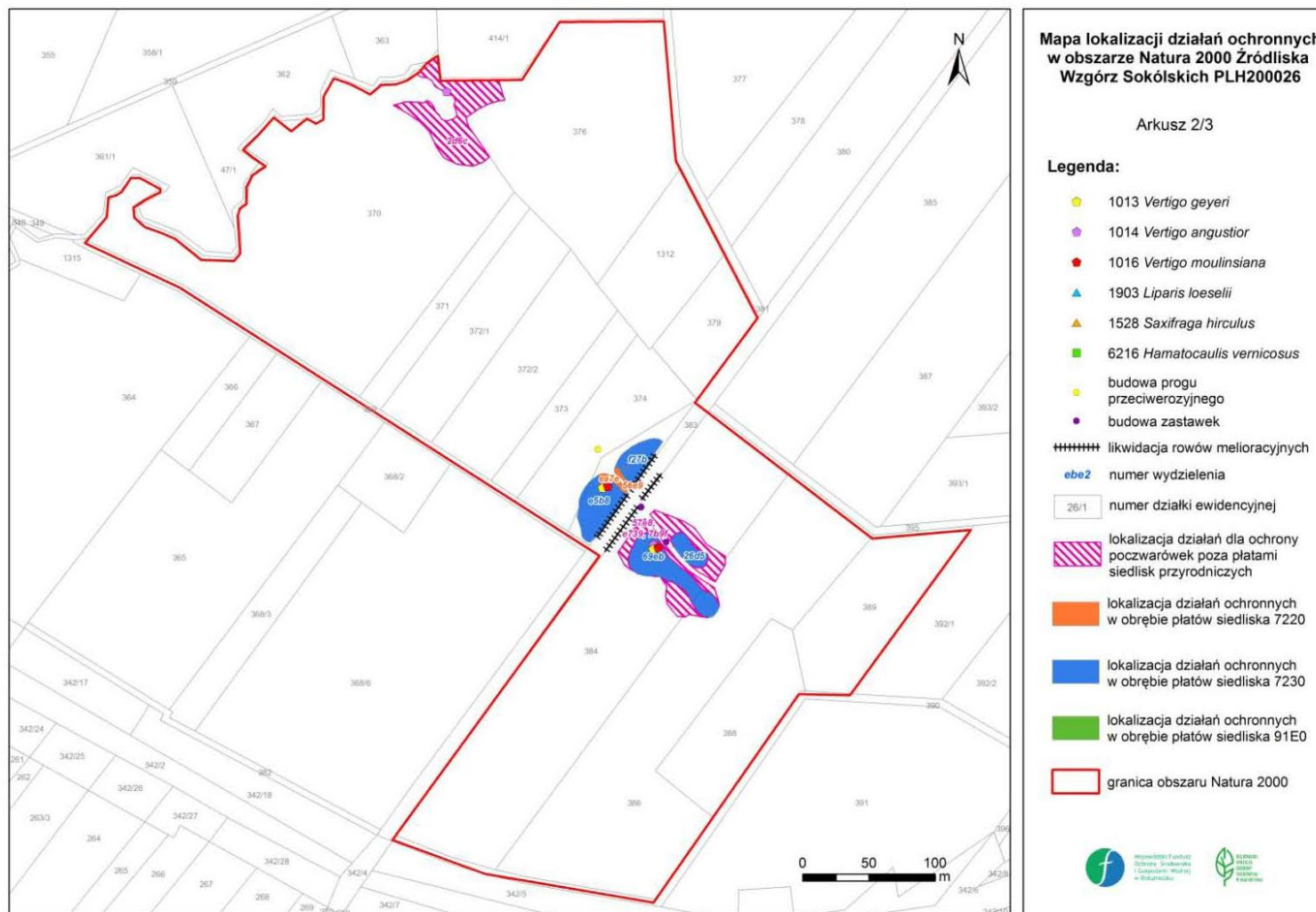
		Termin wykonania: Co 3 lata (w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO).		
20	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku 1014. Ocena wskaźników: „zagęszczenie”, „struktura wiekowa”, „izolacja przestrzenna”, „powierzchnia potencjalnego siedliska”, „odczyn wody”, „przewodność elektrolityczna wody”, „malakocenoza”, „stopień zarośnięcia”, „stopień wilgotności”, „fragmentacja siedliska”, zgodnie z metodyką PMS GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: Co 3 lata (w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO).	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.375 201106_2.0010.374 201107_2.0010.370 201107_2.0010.376 201107_2.0010.47/1 201106_2.0010.384 201106_2.0010.386 201106_2.0001.844 201106_2.0001.846 201107_2.0012.249 201107_2.0012.251/1 201107_2.0012.252 201107_2.0012.253 201107_2.0012.254 201107_2.0012.255	RDOŚ w Białymstoku
21	1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku 1016. Ocena wskaźników: „zagęszczenie”, „struktura wiekowa”, „izolacja przestrzenna”, „powierzchnia potencjalnego siedliska”, „odczyn wody”, „przewodność elektrolityczna wody”, „malakocenoza”, „stopień zarośnięcia”,	identyfikatory działek ewidencyjnych: 201106_2.0010.375 201106_2.0010.374 201106_2.0010.384 201106_2.0010.386	RDOŚ w Białymstoku

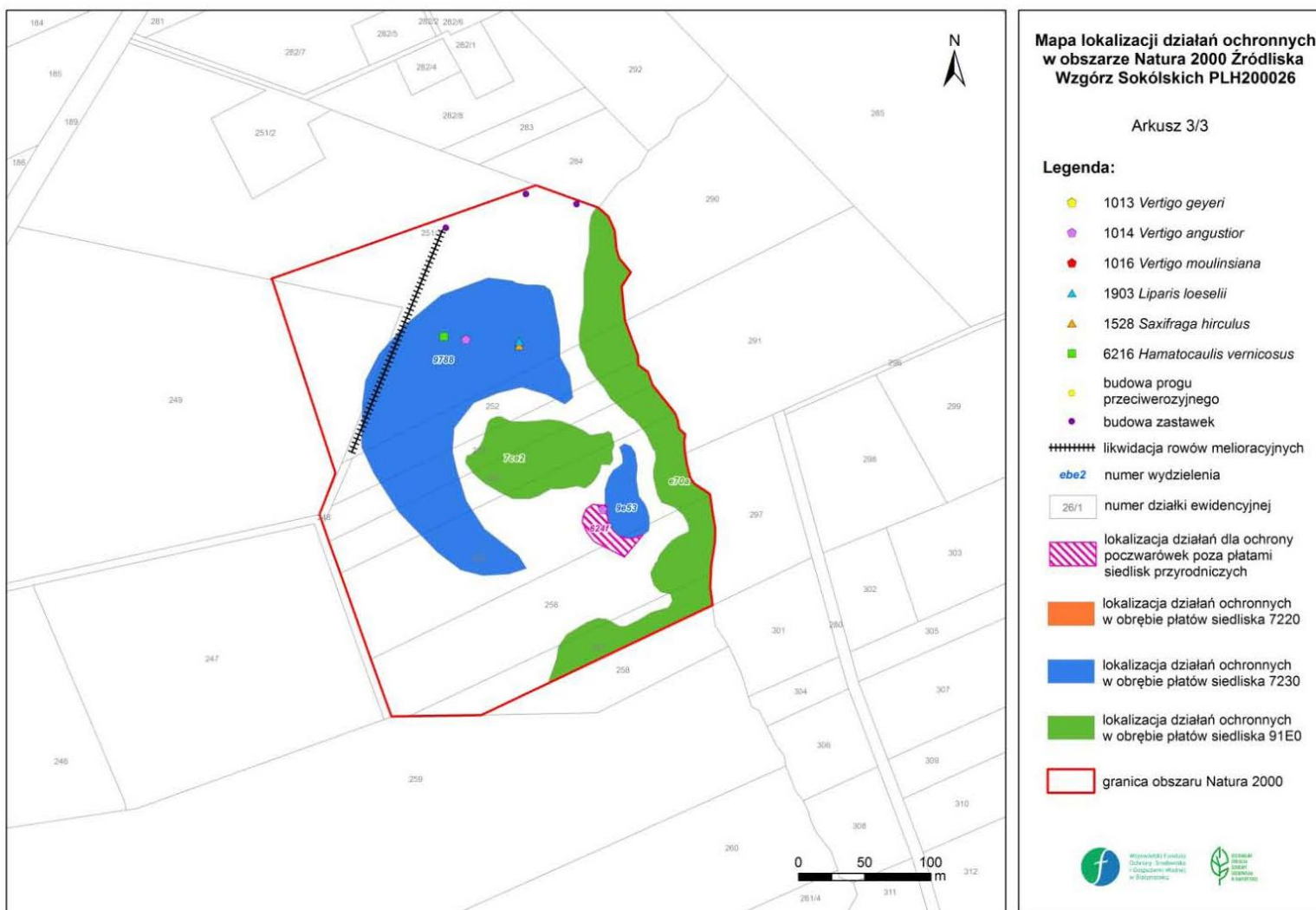
		„stopień wilgotności”, „fragmentacja siedliska”, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ. W przypadku stwierdzenia braku poprawy stanu przedmiotu ochrony, lub wystąpienia zagrożenia, działania ochronne należy zmodyfikować w drodze zmiany zarządzenia RDOŚ w Białymstoku. Termin wykonania: Co 3 lata (w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO).		

Załącznik nr 6 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 18 listopada 2014 r.

Mapa lokalizacji działań ochronnych

Załącznik nr 7 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 18 listopada 2014 r.

Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000

Nazwa dokumentu	Wskazanie do zmiany
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sidra – zatwierdzone uchwałą Nr XI/60/99 Rady Gminy Sidra z dnia 30 grudnia 1999 r., zmienione uchwałą Nr XXX/195/06 z dnia 26 października 2006 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sidra.	W dokumencie należy zamieścić informację na temat przebiegu granic obszaru Natura 2000.

Uzasadnienie

Projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich PLH200026 wyznaczony został na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7). Jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (tzw. „obszar siedliskowy”) wyznaczony został decyzją Komisji Europejskiej 2013/741/UE z dnia 7 listopada 2013 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG siódmy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L 350 z 21.12.2013).

Obszar objęty planem zadań ochronnych (PZO) pokrywa się w całości z obszarem Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich i obejmuje powierzchnię 49,11 ha.

Przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt:

- 7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati;
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe);
- 1528 Skalnica torfowiskowa Saxifraga hirculus;
- 1903 Lipiennik Loesela Liparis loeselii;
- 6216 Haczykowiec błyszczący Hamatocaulis vernicosus;
- 1013 Poczwarówka Geyera Vertigo geyeri;
- 1014 Poczwarówka zwężona Vertigo angustior;
- 1016 Poczwarówka jajowata Vertigo moulinsiana.

Podstawowym celem działań ochronnych jest zachowanie bądź poprawa stanu ochrony siedlisk i gatunków, stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000. Osiągnięciu tych celów posłużą cele szczegółowe, koncentrujące się na poprawie oceny konkretnych wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska, a w przypadku gatunków, wskaźników stanu populacji lub siedliska. Cele działań ochronnych sformułowano w sposób umożliwiający monitoring skuteczności planowanych działań ochronnych.

Zaplanowane działania ochronne skupiają się na ograniczeniu negatywnych oddziaływań, jakie zidentyfikowano w toku prac nad planem zadań ochronnych. Wszystkie siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony podlegają zagrożeniom związanym z przekształceniem stosunków wodnych. Jest to związane przede wszystkim z obecnością rowów melioracyjnych. Ograniczenie ich negatywnego wpływu wymaga stworzenia systemu przetamowań zatrzymujących wodę w obrębie siedlisk. W przypadku części rowów skutecznym rozwiązaniem będzie budowa drewnianych zastawek. Część natomiast powinna zostać zlikwidowana poprzez zasypanie. Planuje się również zastosowanie budowli piętrzącej przeciwdziałającej erozji wgłębnej cieką płynącego w pobliżu jednej z kopuł źródliskowych.

Istotnym zagrożeniem dla niemal wszystkich otwartych siedlisk torfowiskowych w obszarze Natura 2000 oraz gatunków w ich obrębie występujących jest ekspansja gatunków krzewiastych i drzewiastych. Sukcesja wtórna powoduje znaczące zaburzenia struktury i funkcji tych siedlisk, a w dalszej perspektywie prowadzi do ich zanikania. Obecność drzew i krzewów pogarsza dodatkowo warunki wodne na torfowisku (zwiększona ewapotranspiracja). Usunięcie drzew i krzewów sprzyjać będzie rozwojowi gatunków światłolubnych oraz poprawie warunków hydrologicznych.

Użytkowanie kośne jest jednym ze sposobów utrzymania otwartego charakteru półnaturalnych siedlisk nieleśnych. W przypadku występujących w obszarze torfowisk działanie to ma na celu przede wszystkim utrzymanie bezleśnego charakteru siedlisk oraz ograniczenie wzrostu żyzności.

W przypadku siedliska 7220 oraz gatunków poczwarówek występujących w jego granicach, zastosowanie ochrony biernej pozwoli na utrzymanie naturalnej struktury tego siedliska. Działanie to polegać będzie na wyłączeniu z użytkowania kośnego i pastwiskowego płatów siedliska.

W celu kontroli skuteczności działań ukierunkowanych na poprawę warunków wodnych w płatach siedlisk hydrogenicznych planuje się założenie stałego monitoringu hydrologicznego. Monitoringowi podlegać będzie również skuteczność funkcjonowania proggu przeciwerozyjnego.

W przypadku siedliska 91E0 planuje się ekstensywne użytkowanie zasobów leśnych poprzez wyłączenie z użytkowania rębnią zupełną, pozostawianie martwego drewna, dopuszcza się użytkowanie zasobów olsów źródłiskowych przez prywatnych właścicieli na zasadzie cięć przygodnych.

Nie planuje się działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 5 tej samej ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zakres prac koniecznych do realizacji projektu planu zadań ochronnych regulują: art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.); rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, umożliwiono zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Źródłiska Wzgórz Sokólskich, udział w pracach związanych z opracowaniem projektu planu zadań ochronnych. Informację o przystąpieniu do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Białymstoku, stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku, na tablicach ogłoszeń w siedzibach Urzędów Gmin: Nowy Dwór i Sidra, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Sokółce oraz w prasie. Zorganizowano trzy spotkania dyskusyjne, których celem było wypracowanie wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000, uwzględniającej obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, wykorzystującej wiedzę naukową oraz lokalną wiedzę na temat obszaru oraz potrzeby i dążenia osób i podmiotów korzystających z obszaru. Spotkania zorganizowano w terminach: 18 czerwca 2014 r. w Sidrze, 28 lipca 2014 r. w Nowym Dworze i 18 sierpnia 2014 r. w Sidrze. Spotkania miały charakter otwarty dla wszystkich osób zainteresowanych ochroną obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w pracach nad projektem planu zadań ochronnych, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wszelkie materiały dotyczące przebiegu i postępów prac nad planem zadań ochronnych publikowane były sukcesywnie na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni (konsultacje przeprowadzono w terminie 16 września – 7 października 2014 r.). W trakcie konsultacji społecznych projektu PZO wpłynęły uwagi zgłoszone przez 2 podmioty/instytucje. Wszystkie uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych zostały rozpatrzone. Informacje o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa – przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1	Uwzględnić w tabeli 2.6 informacje na temat powierzchni płatów siedlisk poczwarówek, podanych w tabeli 10.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO. W tabeli 2.6 umieszczono informację na temat powierzchni płatów siedlisk poczwarówek podanych w tabeli 10.
2	Uwzględnienie dodatkowego stanowiska Vertigo angustior znalezione w obrębie obiektu Nowy Dwór przez Z. Książkiewicz w roku 2013	Urszula Biereżnoj-Bazille, Biebrzański Park Narodowy	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO. Informacja na temat dodatkowego stanowiska Vertigo angustior uwzględniona została w tabelach: 2.6, 3, 4, 5, 6, 7.

3	Uwaga do treści zarządzenia: Uaktualnić publikator dotyczący ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści zarządzenia. W odniesieniu do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. podano aktualnie obowiązujący publikator.
4	Ad. Załącznik nr 3 do zarządzenia, zagrożenie J02.01 – Bagrowanie/usuwanie osadów limnicznych: Prośba o przedstawienie właściwych ekspertyz hydrologicznych mogących potwierdzić, że prace utrzymaniowe cieków wynikające z art. 22 ustawy Prawo wodne mogą negatywnie wpłynąć na przedmioty ochrony Źródeł Wzgórz Sokólskich.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Opisane zagrożenie zostało zakwalifikowane do grupy zagrożeń potencjalnych. Zakres i tryb opracowania projektu PZO nie nakłada obowiązku przedstawienia szczegółowych ekspertyz hydrologicznych dokumentujących potencjalną możliwość wystąpienia zagrożenia. Analiza zagrożeń opiera się na wiedzy eksperckiej zespołu specjalistów przygotowujących projekt Planu Zadań Ochronnych oraz na danych literaturowych (m.in. Wołejko i in. 2012).
5	Ad. Załącznik nr 3 do zarządzenia, zagrożenie J02.01 – Bagrowanie/usuwanie osadów limnicznych: Poddajemy w wątpliwość stwierdzenie, że prace konserwacyjne na rz. Sidra oddalonej od najbliższego położonego fragmentu obszaru Wzgórz Sokólskich (ok. 1,7 km – grunty wsi Bieniowce oraz grunty wsi Makowlany) mogą wpłynąć negatywnie na znajdujące się tam przedmioty ochrony.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Rzeka Sidra została usunięta z listy cieków, których dotyczy zagrożenie J02.01 – Bagrowanie/usuwanie osadów limnicznych.
6	Ad. Załącznik nr 3 do zarządzenia: Uporządkować tabelę, zachowując kolejność: najpierw zagrożenia istniejące, później potencjalne.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Tabela dotycząca identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń została uporządkowana zgodnie z sugestią.
7	Ad. Załącznik nr 3 do zarządzenia Lp. 1: Uzupełnić zapisy, dotyczące zagrożenia J02.15 – Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, poprzez wskazanie, jaki wpływ na przedmioty ochrony może mieć budowa stawów hodowlanych w obrębie siedlisk lub ich bezpośrednim sąsiedztwie.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Opis zagrożenia został uzupełniony. Wskazano, że budowa stawów hodowlanych, poza fizycznym zniszczeniem siedliska, może doprowadzić do przekształcenia stosunków wodnych, a w konsekwencji do degradacji siedlisk znajdujących się w sąsiedztwie takiego zbiornika
8	Ad. Załącznik nr 3 do zarządzenia Lp. 5, 6: Uzupełnić zapisy, dotyczące zagrożenia A03.03 – zaniechanie/brak koszenia, o wskazanie, jaki wpływ wywiera ten proces na przedmiot ochrony.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Opis zagrożenia został uzupełniony. Wskazano, że zaniechanie koszenia skutkuje ekspansją trzciny pospolitej Phragmites australis, która ograniczając roślinom dostęp do światła, pogarsza warunki siedliskowe. Jednocześnie w takim siedlisku zwiększa się ilość biomasy, co prowadzi do jego eutrofizacji.
9	Ad. Załącznik nr 4 do zarządzenia: Cele działań ochronnych powinny być sformułowane w sposób umożliwiający weryfikację ich osiągnięcia, np. poprzez wskazanie utrzymywanych lub planowanych do osiągnięcia parametrów lub wskaźników stanu ochrony (FV, U1, U2).	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Cele działań ochronnych zostały przeformułowane. Wskazane zostały parametry oraz wskaźniki stanu ochrony, których oceny planuje się utrzymać lub poprawić.

10	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia: Wskazane działania ochronne na działkach prywatnych właścicieli należy uzgodnić bezpośrednio z zainteresowanymi. Niedopuszczalna jest obecna forma konsultacji, gdyż podejrzewamy, że większość właścicieli nie jest świadoma o Państwa zamiarach.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, umożliwiono zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich, udział w pracach związanych z opracowaniem projektu planu zadań ochronnych. Prywatni właściciele gruntów zostali indywidualnie poinformowani o przystąpieniu do prac nad sporządzeniem dokumentacji PZO oraz o odbywających się spotkaniach dyskusyjnych. Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w pracach nad projektem planu zadań ochronnych, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ponadto wszelkie materiały dotyczące przebiegu i postępów prac nad planem zadań ochronnych publikowane były sukcesywnie na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. Szczegółowe informacje na temat przebiegu procesu komunikacji z różnymi grupami interesu podczas prac nad sporządzeniem projektu PZO umieszczono w rozdziale 1.6 dokumentacji PZO oraz uzasadnieniu do projektu zarządzenia.
11	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 1, 2: Plan likwidacji istniejących rowów powinien być uzgodniony z właścicielami przyległych działek, przed wejściem w życie przedmiotowego zarządzenia. Uzgodnienia należy przeprowadzić z właścicielami wszystkich działek w granicach obszaru oddziaływania urządzeń melioracyjnych planowanych do likwidacji. Każde wykonanie urządzenia melioracyjnego (rowy szczegółowe) to koszty poniesione przez rolników. Kto wypłaci odszkodowanie za poniesione straty?	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Zainteresowani właściciele zostali powiadomieni o spotkaniach dyskusyjnych prowadzonych w ramach opracowania projektu PZO oraz o rozpoczęciu 21-dniowych konsultacji społecznych, podczas których mieli możliwość zgłaszania wszelkich uwag i wniosków dotyczących zaplanowanych działań. Za realizację zadania odpowiada właściciel lub zarządca gruntów na podstawie porozumienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku.
12	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 3,4: Czy lokalizacja urządzeń piętrzących została uzgodniona z zainteresowanymi właścicielami gruntów w strefie oddziaływania potencjalnego piętrzenia?	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Zainteresowani właściciele zostali powiadomieni o spotkaniach dyskusyjnych prowadzonych w ramach opracowania projektu PZO oraz o rozpoczęciu 21-dniowych konsultacji społecznych, podczas których mieli możliwość zgłaszania wszelkich uwag i wniosków dotyczących zaplanowanych działań. Za realizację zadań odpowiada Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie porozumienia z właścicielami i zarządcami gruntów – co oznacza konieczność uzyskania zgody właścicieli gruntów.

13	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 3,4: Przy koncepcyjnym rozpatrywaniu budowy urządzeń melioracyjnych powinny być wykonane właściwe ekspertyzy hydrologiczne.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Planowana lokalizacja zastawek uwzględnia zarówno charakterystyki i elementy przyrodnicze, jak i możliwość oddziaływania na siedliska przylegające. Przewiduje się, że piętrzenia będą oddziaływać jedynie na siedliska przyrodnicze 7220, 7230 oraz w mniejszym stopniu na siedlisko 91D0. Jedynie w przypadku obiektu Makowlany zasięg oddziaływania zastawki obejmie przylegającą łąkę wilgotną ze zw. Calthion, obecnie nieco przesuszoną. Założeniem autorów projektu Planu Zadań Ochronnych było takie zaplanowanie urządzeń piętrzących, aby ich strefa oddziaływania obejmowała jedynie siedliska przyrodnicze, a samo oddziaływanie polegało na spowolnieniu odpływu wody z tego terenu przede wszystkim w okresach suchych. Uzyskaniu tego celu sprzyja stosunkowo mała zlewnia własna obiektów, położenie omawianych siedlisk przyrodniczych w obniżeniach terenu, przy ciekach wodnych i pozostawienie przelewu w konstrukcji zastawki umożliwiającego odprowadzanie nadmiaru wody (uniemożliwienie zalewu obszaru). Dodatkowo, w treści działania nr 3 i nr 4 doprecyzowane zostały zapisy dotyczące parametrów technicznych urządzeń piętrzących. W treści działania nr 3 dodano zapis: „konstrukcja drewniana (dębowa), przelewowa, o piętrzeniu 15 cm z możliwością obniżania rzędnej piętrzenia co 5 cm. Skrzydła zastawki powinny wystawać ok. 1,2-1,5 m. poza koryto ciek”. Natomiast w treści działania nr 4 dodano zapis: „konstrukcja drewniana (dębowa), przelewowa, o piętrzeniu 5 cm poniżej poziomu gruntu. Skrzydła zastawki powinny wystawać ok. 1,2-1,5 m. poza rów melioracyjny”. Mając powyższe na uwadze, nie wydaje się być zasadne przygotowywanie dodatkowej ekspertyzy hydrologicznej.
14	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 3: Na jakiej podstawie autor PZO stwierdza, że zwiększenie rzędnej lustra wody na cieku poprzez zastosowanie piętrzenia w przedziale 15-20 cm będzie optymalne dla wybranych przedmiotów ochrony? (Dlaczego nie 10-15?). Jaki będzie wpływ piętrzenia na obecną formę użytkowania tych gruntów?	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Budowa progu przeciwoerozyjnego ma za zadanie przeciwdziałać erozji wgłębnej cieków i nie doprowadzić do spadku zwierciadła wód gruntowych w bezpośrednim sąsiedztwie kopuły źródłkowej. Siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt będące przedmiotami ochrony w obszarze związane są ze stałym i wysokim uwodnieniem (por. m.in. Wołejko i in. 2012; Wołejko 2004; Herbichowa M., Wołejko L. 2004), przy czym warunki występowania i rozwoju siedliska 7220 są stosunkowo słabo zbadane. Zarówno ekspertyza wykonana na zlecenie GDOŚ (Pawlikowski, Strużyński 2011), jak i rozpoznanie wykonane na potrzeby sporządzenia niniejszego dokumentu wykazały, że w przypadku ostoi "Źródłiska Wzgórz Sokólskich" siedliska 7220 i 7230 posiadają wspólne cechy, tworząc miejscami przenikające się kompleksy. Sytuację taką, jako możliwą, opisuje także Wołejko (2004). Można więc wnioskować pośrednio, że wymogi obu typów siedlisk są w tym przypadku zbliżone, a wcinanie się cieków na skutek erozji wgłębnej będzie powodować obniżanie zwierciadła wód w obrębie kopuły źródłkowej. Zastosowanie drewnianej

			budowli piętrzącej zlokalizowanej poniżej kopuły źródłiskowej, o wysokości piętrzenia 15 cm pozwoli, według wiedzy autorów, na ograniczenie erozji dennej cieką (a więc obecnego poziomu zwierciadła wód gruntowych) i dodatkowo na zachowanie odpowiedniego uwilgotnienia siedlisk w okresie suchym. Lokalizacja oraz wysokość piętrzenia wynikają z ukształtowania terenu oraz konieczności ograniczenia zalewu, jaki może powstać tuż za urządzeniem piętrzącym. Zastosowanie progu piętrzącego o niższej rzędnej piętrzenia wymagałoby zlokalizowania go tuż przy kopule źródłiskowej, co jednak prowadziłoby do powstania zalewu w bezpośredniej bliskości przedmiotów ochrony. Sugerowane jest więc zastosowanie wyższego piętrzenia, lecz położonego nieco dalej, aby zminimalizować jego potencjalnie negatywne oddziaływanie na siedliska i gatunki poczwarówek. Obecnie płyty siedliska 7220 i 7230 nie są użytkowane, a przylegające do cieką łąki z reguły są koszone i jedynie miejscami dodatkowo wypasane. Przewiduje się, że budowa progu przeciwerozijnego nie wpłynie na sposób użytkowania gruntów, gdyż działanie to nie będzie miało znaczącego wpływu na poziom zwierciadła wód w okolicy, a jego oddziaływanie przewidziane jest jedynie w granicach koryta cieką.
15	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 4: Na jakiej podstawie autor PZO stwierdza, że zwiększenie rzędnej lustra wody na cieką poprzez zastosowanie piętrzenia 5 cm poniżej gruntu będzie optymalne dla wybranych przedmiotów ochrony (Dlaczego nie 10 cm?). Jaki będzie wpływ piętrzenia na obecną formę użytkowania tych gruntów?	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Siedliska przyrodnicze i gatunki roślin oraz zwierząt będące przedmiotami ochrony w obszarze związane są ze stałym i wysokim uwodnieniem (por. m.in. Herbichowa M., Wołejko L. 2004; Pawlikowski 2004; Wołejko i in. 2012; Jarzombkowski, Pawlikowski 2012; Pawlikowski, Jarzombkowski 2012). W układach naturalnych rowy melioracyjne nie występują w obrębie tych siedlisk, a jeżeli siedlisko sąsiaduje z rzeką, to z reguły nie w jej bezpośredniej bliskości. Biorąc pod uwagę powyższe oraz to, że cieką są z reguły odbieralniki wód z torfowisk, zakłada się, że wszelkie rowy prowadzą do obniżenia zwierciadła wód gruntowych i zmniejszenia uwodnienia w siedlisku. W obecnej chwili poziom wód na siedlisku 7230 w ostoi jest obniżony (F. Jarzombkowski - bad. npbl. z lat 2009-2014 na obiekcie Makowlany) w stosunku do torfowisk na których nie prowadzono melioracji (F. Jarzombkowski - bad. npbl. z lat 2006-2014; np. Jabłońska i in. 2011; Jabłońska i in. 2014). Zastosowanie drewnianej budowli piętrzącej o przelewie 5 cm poniżej gruntu pozwoli na zachowanie odpowiedniego uwilgotnienia siedlisk w okresie suchym na skutek podsiąku kapilarnego, a jednocześnie nie doprowadzi do zalania siedliska w okresach wilgotnych i umożliwi jego użytkowanie oraz wdrażanie pakietów programu rolnośrodowiskowego na działkach przylegających do cieką. Jest to praktyka powszechnie sprawdzona i stosowana od lat w przypadku siedlisk torfowiskowych. Obecnie płyty siedliska 7230 nie są użytkowane, a przylegające łąki z reguły są koszone i jedynie miejscami dodatkowo wypasane. Podniesienie poziomu wód gruntowych nie wpłynie na sposób użytkowania gruntów - płyty siedliska 7230

			obecnie mogą być koszone tylko ręcznie (inf. ustna od właścicieli gruntów) i taka możliwość pozostanie. Przewidywane oddziaływanie planowanych zastawek ograniczać się będzie do zasięgu siedlisk przyrodniczych i jedynie na obiekcie Makowlany obejmie także łąkę wilgotną ze zw. Calthion obecnie nieco przesuszoną. Reasumując, wysokość piętrzenia 5 cm poniżej gruntu zgodnie z istniejącą wiedzą wydaje się być optymalną dla ochrony siedliska i poprawy stanu jego uwodnienia, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości korzystania z gruntu (późnoletnie koszenie w okresach suchych, zgodne z tradycyjnym reżimem użytkowania).
16	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia: Doprowadzić zapisy, dotyczące podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych, do postaci jednoznacznie wskazującej ten podmiot; stosowanie zapisu: „w porozumieniu” powoduje, że nie jest jasne, który podmiot będzie odpowiedzialny za podjęcie działań.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Zapisy zostały doprecyzowane. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację działań ochronnych wskazano właścicieli lub zarządców gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku.
17	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Termin realizacji Lp. 1, 2, 3, 4, 7: Termin wykonania działań ochronnych został zaplanowany nieprecyzyjnie – logicznym jest, że działanie zaplanowane w planie zadań ochronnych winno zostać zrealizowane w trakcie jego obowiązywania; proszę o doprecyzowanie np. poprzez wskazanie, że chodzi np. o pierwsze 5-lecie.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga została częściowo uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. W odniesieniu do działań nr 1-4 doprecyzowano terminy realizacji działań ochronnych i uznano, iż zasadnym będzie wykonanie ich w ciągu pierwszych pięciu lat obowiązywania PZO. W odniesieniu do działania nr 7 utrzymano zapis w brzmieniu „okres obowiązywania PZO”, gdyż działanie to dotyczy ochrony biernej siedliska i powinno być realizowane przez cały okres obowiązywania PZO.
18	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Podmiot odpowiedzialny za wykonanie Lp. 1, 2, 5, 6, 7, 10, 11: Zastosować zapisy wskazujące, że działania będą realizowane przez właścicieli lub zarządców gruntów na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Zapisy dotyczące podmiotu odpowiedzialnego za realizację działań zostały doprecyzowane zgodnie z sugestią.
19	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 3 : Uzupełnić opis działania dotyczącego budowy progu przeciwoerozyjnego o informację, jakie działania należy podjąć w przypadku zwiększonego zalewu.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Zapisy dotyczące sposobu postępowania w przypadku zwiększonego zalewu zostały doprecyzowane. Wskazano, że zastawkę należy zaprojektować tak, aby możliwa była regulacja poziomu piętrzenia w przypadku zwiększonego zalewu.
20	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 5: Doprecyzować, o jaki ciężki sprzęt chodzi w opisie działania związanego z usuwaniem drzew i krzewów.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Doprecyzowano, że chodzi o ciągniki rolnicze.

21	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 10: Czy w kontekście podatności siedliska 91E0 na procesy erozyjne (z dokumentacji wynika, że chodzi o łęgi źródłiskowe) nie należałoby zaniechać jakiegokolwiek użytkowania?	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga odrzucona, jednakże zapis zmieniono. Rozwiązanie polegające na zaniechaniu użytkowania byłoby najbardziej korzystne dla siedliska, ale ponieważ lasy te stanowią własność prywatną, konieczne jest uwzględnienie możliwości ich ekstensywnego użytkowania. Zapis zmieniono na „usuwanie pojedynczych drzew po sezonie wegetacyjnym pod nadzorem przyrodniczym”.
22	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 13-17: Metodyka GIOŚ uwzględni monitoring większej liczby wskaźników niż to wskazano w zarządzeniu. Sugeruje się doprowadzić zakres wskaźników do zakresu wskazanego przez GIOŚ.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Zakres wskaźników poszerzono o wszystkie wskaźniki uwzględnione w metodyce GIOŚ.
23	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 13-21: Modyfikacja działań ochronnych w ustanowionym PZO winna mieć miejsce w drodze zmiany tego aktu prawnego, nie zaś poprzez bieżące stosowanie uwag bliżej nieokreślonych ekspertów.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści dokumentacji PZO i zarządzenia. Zmieniono zapis dotyczący modyfikacji działań ochronnych wg wskazań ekspertów w przypadku wystąpienia zagrożenia lub braku poprawy stanu przedmiotu ochrony. Wskazano możliwość modyfikacji działań w drodze zmiany zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku.
24	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 13-17: W metodyce GIOŚ wprowadzono zróżnicowanie w częstotliwości monitoringu, które uwarunkowane jest stanem siedliska – częstotliwość przyjmowaną w PZO należy umotywić w uzasadnieniu.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona. Częstotliwość monitoringu zaproponowana dla siedliska 91E0 jest zgodna z wytycznymi GIOŚ. Dla siedliska 7230 GIOŚ proponuje monitoring co 4 lata, a dla siedliska 7220 co 6 lat (w przypadku niewielkiej dynamiki i zmian struktury i warunków ekologicznych) – w przypadku ostoi „Źródlika Wzgórz Sokólskich” planowany zapis dopasowany został do czasu obowiązywania PZO, a więc w 5 i 9 roku. Wykonanie monitoringu rok później lub wcześniej niż sugerowane w literaturze, nie będzie miało większego znaczenia. W przypadku gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmioty ochrony zmodyfikowano częstotliwość prowadzenia monitoringu dostosowując ją do wytycznych metodyki GIOŚ. W uzasadnieniu do zarządzenia umieszczono motywację dotyczącą częstotliwości prowadzenia monitoringu przyjętej w PZO.
25	Ad. Załącznik nr 5 do zarządzenia; Działania ochronne Lp. 7: Biorąc pod uwagę ostatnie opinie Ministerstwa Środowiska należałoby to zadanie przeformułować na: „zapobieganie skutkowi w postaci/polegającemu na .... (wpisać czemu ma zapobiec to zaniechanie działania) poprzez wyłączenie z użytkowania kośnego	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga została uwzględniona. Zapis dotyczący działania Lp. 7 został zmodyfikowany i uzyskał brzmienie: „Zapobieganie skutkom okazjonalnego wydeptywania przez bydło prowadzone do wodopoju, poprzez wyłączenie z użytkowania kośnego i pastwiskowego płatów siedliska. Zapobieganie skutkom odwadniania i zmiany stosunków hydrologicznych na torfowisku, poprzez utrzymanie co najmniej obecnego (lub większego) stanu zamulenia i zarośnięcia cieków, polegające na zaniechaniu przeprowadzania prac konserwacyjnych i utrzymaniowych. Dopuszczone są działania polegające na renaturyzacji cieków (dotyczy cieku: dopływ poniżej Nowego Dworu).” Dodatkowo, w analogiczny sposób zmodyfikowano zapis dotyczący działania

			obligatoryjnego w Lp. 8-9. Zapis dotyczący działania obligatoryjnego uzyskał brzmienie: „Zachowanie siedliska przyrodniczego oraz siedlisk gatunków poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe.” Termin wykonania: corocznie, przez cały okres obowiązywania PZO.”
26	Uzupełnić uzasadnienie do zarządzenia o zapisy motywujące cele i działania ochronne.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga została uwzględniona. Zapisy motywujące cele i działania ochronne umieszczono w treści uzasadnienia.
27	W uzasadnieniu do zarządzenia wyjaśnić, dlaczego nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich. Wskazać m.in., czy plan zadań ochronnych stanowi wystarczające narzędzie dla utrzymania lub odtworzenia stanu przedmiotów ochrony.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona w treści zarządzenia. W uzasadnieniu wskazano, że plan zadań ochronnych stanowi wystarczające narzędzie dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu przedmiotów ochrony.

Ustanowienie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich może powodować następujące skutki prawne:

1) ułatwione jest kwalifikowanie (screening) przedsięwzięć pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar - z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie nieujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące negatywnie wpływać na obszar;

2) cele planu zadań ochronnych są punktem odniesienia dla ocen oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000 oraz punktem odniesienia dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;

3) możliwe jest zastosowanie w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

4) ułatwione jest wdrażanie programu rolnośrodowiskowego, który musi być zgodny z planem zadań ochronnych. Uchybienia rolników wobec tzw. zasady wzajemnej zgodności mogą być kontrolowane i są podstawy do stosowania sankcji w zakresie płatności bezpośrednich – w przypadku gdy podjęto działania w gospodarce rolnej niezgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Źródlika Wzgórz Sokólskich. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze Natura 2000.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, niniejsze zarządzenie zostało uzgodnione z Wojewodą Podlaskim (uzgodnienie z dnia 13 listopada 2014 r.).